

Sak 26/20 - «Vikingtidsmuseet på Bygdøy» - prosjektrapport XXXIX til KHM's styre 25. september 2020

I perioden fra styremøtet 28. august 2020 til 14. september 2020 har arbeidet i VTM-prosjektet hatt særlig fokus på følgende saker:

- Byggeprosjektet – organisering og fremdrift
- Uavklart finansiering
- Aktiviteter i KHM's delprosjekter for VTM-prosjektet

I. Byggeprosjektet – organisering og fremdrift

I oppdragsbrevet fra KD til Statsbygg (22. januar 2020) er det i prosjektets resultatmål tydeliggjort at «Sikkerhet for skipene og tilhørende objekter står over de ordinære resultatmålene.» og at «VTM-Safeguarding of objects (SGO) er en sentral premissgiver for og en viktig del av byggeprosjektet. Det må derfor etableres en tydelig matrise for ansvars- og beslutningsmyndighet i organiseringen av det samlede byggeprosjektet, hvor sikringsprosjektets rolle er tilstrekkelig ivarettatt.». Dette legger godt til rette for å ivareta det de eksterne kvalitetssikrerne (EKS) påpeker i KS2-rapporten fra 28. september 2018. KS2-rapporten peker på at UiO i dette prosjektet har en rolle som er mer omfattende enn rollen til brukere i tradisjonelle byggeprosjekter. Videre sies det i KS2-rapporten at prosjektet er avhengig av UiOs medvirkning, både som premissgiver og direkte bidragsyter i sikringsprosjektet. KS2-rapporten peker også på at det faglige ansvaret for samlingen tilligger UiO ved KHM og at alle forhold knyttet til samlingens sikkerhet må forankres hos UiO. Alle arbeider som har betydning for samlingens sikkerhet må besluttes av UiO og endelig beslutning om flytting av skipene ligger hos UiO. I tillegg vil UiO være en viktig aktør under selve gjennomføringen av sikring og flytting.

KHM/UiO har siden oppstart av prosjektet etterlyst tydelige styringsstrukturer og styringsdokumenter for prosjektet. Det har nå i september vært arbeidet med å få på plass de overordnede styringsdokumentene. UiO/KHM har mottatt et første utkast på overordnet styringsdokument fra KD som vi er bedt om å komme med kommentarer på (frist 20. september). Videre har SB bedt KHM om å lage et første utkast til styringsdokument for SGO. Det arbeides også med å få på plass de sentrale styringsdokumentene (SSD) for byggeprosjektet.

Utover arbeidet med styringsdokumenter er KHM involvert i følgende operative prosesser sammen med Statsbygg:

- Brukermedvirkning ifbm KS (kvalitetssikring) av forprosjekt og byggeprogram
- Delprosjektet SGO

KS forprosjekt

Brukermedvirkningsprosessen for å kvalitetssikre forprosjekt og byggeprogram pågår nå i 10 brukergrupper; 1) Publikumsarealer, 2a) Utstillings- og formidlingsarealer, 2b) Montere, 3) Gjenstandsbehandling, 4) Arbeidsplasser, 5) Kafé/restaurant, 6) Utomhus, 7) Logistikk, 8) Drift og teknikk, 9) Sikkerhet.

Arkitekten har utarbeidet et første utkast på arealbeskrivelser og utstyr i dRofus (programvaren Statsbygg bruker for å beskrive rom- og funksjonsprogram) som nå gjennomgås sammen med brukergruppene. Planen er å avslutte den fasen for så mange av brukergruppene som mulig i begynnelsen av oktober. De gruppene med de mest komplekse arealene/utstyret (Utstillings- og formidlingsarealer og Montere) vil bruke en del lengre tid for å avslutte denne fasen. Resultatene fra KS forprosjekt blir grunnlag for byggeprosjektets detaljprosjektering.

Safeguarding of objects (SGO)

Dette prosjekt omfatter relokalisering av de gjenstander som kan flyttes til Økern, sikring av alle gjenstander som blir på VSH under bygging, digital dokumentasjon av gjenstander, flytting av skip, sleder og vogn inn i nytt bygg, samt etablering av nye støttesystemer. Statsbygg leder delprosjektet og KHM leverer inn et flertall ressurser til dette felles prosjektet. I begynnelsen av september ble veiing av Gokstadskipet påbegynt. Andre operative aktiviteter i SGO som pågår er; 3D-dokumentasjon, planlegging av relokalisering av gjenstander fra VSH og planlegging for stenging av fjerdefløy for å starte arbeid med sledene. Man forventer at fjerdefløy er klar for nedpakking fra 1. november. Et første utkast på styringsdokument for SGO er sendt til Statsbygg for innspill og ferdigstilles i samarbeid mellom SB og UiO/KHM.

II. Uavklart finansiering

Med startbevilgning for byggeprosjektet på statsbudsjettet for 2020 og avsatte midler til samlingens sikkerhet i UiOs budsjetter er beregnet finansieringsbehov for denne delen av prosjektet ivaretatt.

De delene av VTM-prosjektet som fortsatt har uavklart finansiering er:

- Dekning av inntektstap ved lukking av museet i byggeperioden.
- Finansiering av utstillinger.
- Mulig behov for midler pga KS2-rapportens reduksjon i brukerutstyr og evt midler til laboratorieutstyr (CT-skanner etc).

Vedrørende tapte inntekter på billett- og butikksalg ved lukking av VSH så er UiO-ledelsen og KD informert om det antatte omfanget på inntektstap og anslag på periodisering av dette. KHM-ledelsen følger dette opp mot UiO, men saken må løses i dialog mellom UiO og KD.

For å møte det høye ambisjonsnivå som er uttrykt i prosjektets grunnlagsdokumenter og videreført i planleggingsfasen for nye utstillinger, vil en betydelig del av utstillingsbudsjettet måtte finansieres av eksterne midler. For å styre prosessen mot riktig ambisjonsnivå må plan for finansieringen av utstillingene være avklart tidlig i 2021. Finansieringen av utstillingene følger tre spor: Egenfinansiering, fonds og sponsor/gaver.

Finansieringen av de nye utstillingene har blitt ekstra utfordrende pga koronasituasjonen. Diskusjoner med private sponsorer er blitt utsatt, søknad til Sparebankstiftelsen har ikke avklart finansiering for år to og tre av dette delprosjekt, og egenfinansieringen er utfordret på grunn av at KHM's egen økonomiske situasjon er drastisk forandret med sterk reduksjon i besøkmassen i lang tid fremover.

Det er behov for å avklare minimumsfinansiering fra KD/UiO så snart som mulig. KHM avventer tilbakemelding fra UiO sentralt ift dette.

III. Arbeid i KHM's delprosjekter

KHM's interne arbeid i delprosjektgruppene er videreført og fremdriftsplaner er overordnet opprettholdt til tross for utfordrende situasjon med korona-pandemien.

Delprosjekt nye utstillinger (DNU) fokuserer gjennom høsten på utvikling av det faglige innholdet og utvalg av nøkkelgjenstander. En arbeidsgruppe i DNU bestående av fagkoordinator, magasinforvalter, og to nyansatte innholdsutviklere arbeider med dette. Det planlegges også et seminar sammen med KHM's egne vikingtidsforskere og prosjektets internasjonale referansegruppe primo november. Det andre hovedfokuset høsten 2020 handler om beskrivelse av opplevelseskonsepter for utstillingenes ulike opplevelsesområder, samt utvikling av en masterplan for utstillinger. Dette arbeid vil fortsette frem til våren 2021 sammen med en ekstern leverandør. Det pågår evaluering av tilbud i den konkurransen som ble utlyst før sommeren for anskaffelse av bistand til konseptvikling. Det er forventet å inngå kontrakt med leverandør i løpet av september.

Museets målrettede opplegget for barn og unge – «Den store vikingreisen» (med finansiering fra Sparebankstiftelsen) planlegges for oppstart i november. Det pågår en ansettelsesprosess (i UPS)

for en prosjektkoordinator i treårig engasjement (tilsetningsråd i september) og planlegges en anskaffelse av en ekstern leverandør for konseptutviklingen til denne leveransen.

Det er utlyst en fast stilling (organisert i UPS) knyttet til prosjektet som ansvarlig for planlegging og utvikling av det nye museets totale formidlingstilbud.

Delprosjekt forskningssenter vikingtid (DFV) fokuserer høst 2020 primært på arbeid knyttet til funksjonskrav iht. bygg og utstyr og beskriver organisering av forskningssenteret i drift.

Delprosjekt kommunikasjon, branding og kommersiell profil (DBK) arbeider gjennom høsten sammen med gruppe for kommunikasjon (UPS) og sammen med ekstern leverandør for å avklare VTMs navn. Det arbeides med fast ansettelse (organisert i UPS) av «Rådgiver for digital kommunikasjon og konseptutvikling» (tilsetningsråd i september) knyttet til prosjektet. Det har i september vært gjennomført en workshop med en ekstern leverandør på driftstjenester som bakgrunn for å beskrive profilen på museets kafé/restaurant.

Delprosjekt organisering, bemanning og finansiering (DBF) er startet opp. Det arbeides med organisering av delprosjektet og utarbeidelse av mandat.

IV. VTM-prosjektets møter/reiser august 2020 – sept 2020.

Følgende møter/reiser har vært gjennomført i perioden:

- Et (1) møte i *UiOs styrings- og koordineringsgruppe for VTM-prosjektet*
- Et (1) møte i *Kontaktforum* (felles koordineringsorgan SB, UiO/EA og KHM for VTM-prosjektet).

Det er løpende virksomhet i KHMs egen prosjektorganisasjon; koordineringsgruppen, delprosjektgrupper og særmøter tilknyttet de ulike aktiviteter i delprosjektgruppene.

Det har i perioden ikke vært holdt møter i *KHMs styringsgruppe for VTM-prosjektet eller Prosjektrådet* (VTM-prosjektets høyeste organ med repr. fra SB, UiO, KHM og departementene).

GJO, 15.09.20